

Monumentnummer*: 529000

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 1 oktober 2007
Kadaster deel/nr: 53032/196

*Monumentnaam***

De Voorst

Complexnummer

528998

Complexnaam

Voorst

*Woonplaats**

Eefde

*Gemeente**

Lochem

*Provincie**

Gelderland

*Straat**

Binnenweg

*Nr**

10

*Toev.**

*Postcode**

7211 MA

*Woonplaats**

Eefde

Situering

Bij

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Gorssel

*Sectie**

G

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

694

Gorssel

G

511

Gorssel

G

893

Gorssel

G

1128

Gorssel

G

312

Warnsveld

L

1811

Zutphen

N

3375

Gorssel

G

680

Zutphen

N

4307

Gorssel

G

1020

Gorssel

G

692

Zutphen

N

4174

Gorssel

G

818

Gorssel

G

513

Gorssel

G

1073

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
Zutphen	N			9
Gorssel	G			959
Gorssel	G			1247
Gorssel	G			1018
Gorssel	G			1010
Gorssel	G			689
Gorssel	G			1129
Gorssel	G			1072
Gorssel	G			1240
Gorssel	G			688
Gorssel	G			679
Zutphen	N			10
Gorssel	G			682
Gorssel	G			1017
Gorssel	G			690
Zutphen	N			4308
Warnsveld	L			28
Gorssel	G			920
Gorssel	G			575
Gorssel	G			590
Gorssel	G			1016
Gorssel	G			919
Gorssel	G			1022
Gorssel	G			1239
Gorssel	G			1071
Gorssel	G			1246
Gorssel	G			1019
Gorssel	G			681
Gorssel	G			957
Gorssel	G			816
Gorssel	G			691

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving onderdeel 2.

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Voorst.

Samen met Het Loo vormt het park van De Voorst het prototype van de zogenaamde Frans classicistische

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

tuinarchitectuur in Nederland. De achttiende-eeuwse classicistische opzet van de aanleg bestaande uit een as van symmetrie met het hoofdgebouw en twee bouwhuizen die een voorplein omsluiten is door de vergraving van het park in landschapsstijl rond 1820 vervaagd, doch in structuur nog herkenbaar. De achttiende-eeuwse elementen worden thans gevormd door het rechthoekige grachtenstelsel rondom het huis, de as van symmetrie (Voorsterallee) en dwarslanen zoals de Kapperallee en de in zuidelijke richting verlopende dwarslaan, oorspronkelijk een zichtas, die overgaat in de hoofdas van de aangrenzende buitenplaats 't Velde. Ten oosten van het grachtenstelsel ligt een rotonde waar de hoofdas en een dwarsas elkaar kruisen (in het midden thans de boerderij Boombosch). Voor het huis ligt een grote rondvormige weide met twee verlandschappelijke ovale vijvers, de voormalige visvijvers in de formele aanleg, die thans begroeid zijn met opgaand gewas. De weide is in de landschapsperiode aangelegd evenals de daarlangs lopende gebogen oprijlaan. Het met klinkers bestrate voorplein heeft in tegenstelling tot de weidse aanleg voor het huis een besloten karakter, die bepaald wordt door de aaneengesloten bebouwing van hoofdgebouw met colonnades, de bouwhuizen en de afsluiting door middel van hekwerken. Het voorplein is verder ingericht met een eenvoudige parterre in het midden en een lantaarn (1899). Aan de achterzijde herinnert alleen de omgrachting en de afsluitende waterpartij aan de formele aanleg. Door de vergraving van het park in landschapsstijl is de hoofdas achter het huis vervaagd en bestaat thans uit een zichtas over het gazon, die zich naar achteren toe versmalt en vervolgens verbreed met zicht over een twee weide. Rondom deze as een parkbos met in ruime curven verlopende paden. De hoofdlijnen van de formele as zijn herkenbaar gebleven, het huidige reliëf ondersteunt dit. Vergelijking van de Bonnekaarten uit 1908 en 1929 leert dat Leonard Springer gedurende zijn werk op de Voorst tussen 1908 en 1912 de 19de-eeuwse verlandschappelijking van de formele tuin aan de achterzijde van het huis verder heeft doorgevoerd. Sindsdien heeft de vijverpartij centraal op de hoofdas aan de achterzijde zijn strakke belijning verloren. Aan de noord- en zuidzijde van de bouwhuizen liggen rechthoekige, verdiepte grasparterres als laatste restant van de neo-formele bloemen- en rozentuin van Springer (1908). Wel is de inrichting van de parterres nog aanwezig, bestaande uit vijf drietredige hardstenen trapjes geflankeerd door rechthoekige sokkels. De sokkels zijn bekroond met bolvormige hardstenen ornamenten en twee bustes (Romeinse figuren voorstellende). Buiten de omgrachting karakteriseert de buitenplaats zich door een kleinschalige afwisseling van open (weiden en cultuurgrond) en gesloten ruimten (bospartijen) met lanen, houtwallen, boomgroepen en solitaires. Het landgoedachtige karakter van het gedeelte van het park ten zuiden en noorden van de huisplaats en het voorplein werd door Springer getransformeerd in een parkaanleg in landschapsstijl, bestaande uit door parkbos met slingerpaden omsloten open ruimten met enkele solitaires en boomgroepen. Voorts werd onder Springer de houtopstand van de laanbomen van de Voorsterallee (hoofdas) en Kapperallee (dwarsas) (gedeeltelijk) vernieuwd.

Waardering

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG behorende tot de buitenplaats De Voorst van algemeen belang:

- vanwege de cultuur-historische waarde;
- vanwege de 18de-eeuwse structuur van lanen en waterlopen;
- vanwege de aanleg in landschapsstijl uit de 19de eeuw;
- vanwege de aanleg in landschapsstijl door Springer (1908-1912);
- vanwege het belang voor de geschiedenis voor tuin- en landschapsarchitectuur;

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kastelen, landhuizen en parken

Tuin, park en plantsoen

Historische aanleg